

Струка (назив):		МАШИНСТВО И ОБРАДА МЕТАЛА		
Занимање (назив):		Техничар CNC технологија - ОГЛЕД		
Предмет (назив):		ЦНЦ ПРОГРАМИРАЊЕ		
Опис (предмета):		Вјежбе		
Модул (наслов):		ПОТПРОГРАМИ И ЦИКЛУСИ У ПРОГРАМИРАЊУ НУМА		
Датум:	2023. година	Шифра:	Редни број:	03
Сврха				
Модул је развијен са циљем да ученик изради програм за управљање НУМА (глодалица и струг) коришћењем потпрограма и циклуса.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Познавање градива из предмета: <ul style="list-style-type: none"> - Техничко цртање са нацртном геометријом, I разред; - Информатика, I разред; - Компјутерска графика; - Технологија материјала, I разред; - ЦНЦ програмирање III разред.				
Циљеви				
Циљеви модула су да: <ul style="list-style-type: none"> - ученици стекну основна знања о изради програм за управљање НУМА примјеном потпрограма; - ученици стекну основна знања о изради програма за управљање НУМА примјеном циклуса; - ученик научи покренути симулацију програма; - ученици знају изабрати алате, режиме обраде и начине стезања; - ученици науче урадити извјештај пројектног задатка; - ученици примјене стечена знања у пракси.				
Теме				
1. Потпрограми 2. Циклуси у обради глодањем 3. Циклуси у обради стругањем				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Потпрограми	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише појам потпрограма, - дефинише позивање потпрограма из главног програма, - дефинише крај потпрограма,	<ul style="list-style-type: none"> - изради програме и потпрограме и међусобно их повеже, - направи извјештај пројектног задатка (операцијски лист, план	<ul style="list-style-type: none"> - савјесно, одговорно, уредно и на вријеме обавља повјерене послове, - ефикасно планира и користи вријеме за	Користити различите симулаторе за програмирање који се односе за различите управљачке јединице, SINUMERIK, FANUK. Као симулатор могу се користити, између осталог, CIMCO, WinNC.

	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише елементе потпрограма. 	алата, план стезања, програмски лист).	<p>припрему и извршење радних задатака,</p> <ul style="list-style-type: none"> - позитивно се односи према провођењу прописа и стандарда значајних за његов рад, - буде љубазан, комуникативан, ненаметљив и флексибилан у односу са сарадницима, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност на тимски рад, - позитивно се односи према професионално - етичким нормама и вриједностима, - покаже иницијативу и предузимљивост, - одлично разумије сложене технолошке структуре, системе, цртеже и информације, - самостално рјешава проблеме и самостално ради. 	<p>Овдје ћемо употребљавати наредбе за SINUMERIK управљачку јединицу, али ученицима треба указати које су разлике између осталих управљачких јединица.</p> <p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити припремљене презентације, - са ученицима урадити одређивање алата за поједине операције глодања, носача алата, режима обраде, - са ученицима урадити израду ЦНЦ програма коришћењем потпрограма, - припремити операцијске листове које ће ученици попуњавати.
2. Циклуси у обради глодањем	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише елементе циклуса за чеоно глодање, - дефинише елементе циклуса за израду канала, - дефинише елементе, циклуса за израду цепова - дефинише елементе циклуса за обраду рупа (забушивање, бушење, упуштање, урезивање и глодање навоја), 	<ul style="list-style-type: none"> - изради програм за чеоно глодање коришћењем циклуса, - примјени циклус за израду канала при изради програма, - примјени циклус за израду цепова при изради програма, - примјени циклус за обраду рупа (забушивање, бушење, упуштање, урезивање и глодање навоја) при изради програма, - примјени шаблоне за израду рупа при изради ЦНЦ програма. 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити припремљене презентације, - са ученицима урадити одређивања алата за поједине операције глодања, носача алата, режима обраде, - са ученицима урадити израду ЦНЦ програма коришћењем циклуса при програмирању обраде на глодалици, - припремити операцијске листове које ће ученици попуњавати.

		- направи извјештај пројектног задатка (операцијски лист, план алата, план стезања, програмски лист).		
3. Циклуси у обради стругањем	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише елементе циклуса за израду рупа - дефинише елементе циклуса за израду жљебова - дефинише елементе циклуса за урезивање и нарезивање навоја 	<ul style="list-style-type: none"> - примјени циклус за израду рупа при изради програма, - примјени циклус за израду жљебова при изради програма, - примјени циклус за урезивање и нарезивање навоја при изради програма. - направи извјештај пројектног задатка (операцијски лист, план алата, план стезања, програмски лист). 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити припремљене презентације, - са ученицима урадити одређивања алата за поједине операције глодања, носача алата, режима обраде, - са ученицима урадити израду ЦНЦ програма коришћењем циклуса при програмирању обраде на стругу, - припремити операцијске листове које ће ученици попуњавати.
Интеграција				
<ul style="list-style-type: none"> - Конструисање, - Технолошки поступци на ЦНЦ машинама - Практична настава 				
Извори				
<ul style="list-style-type: none"> - Уџбеник који је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске - Друга стручна и теоријска литература - Припремљени, већ урађени, цртежи - Презентације 				
Оцјењивање				
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.				

Струка (назив):		МАШИНСТВО И ОБРАДА МЕТАЛА		
Занимање (назив):		Техничар CNC технологија - ОГЛЕД		
Предмет (назив):		CNC ПРОГРАМИРАЊЕ		
Опис (предмета):		Вјежбе		
Модул (наслов):		ПРОГАРАМИРАЊЕ НУМА У „HAINDENHAIN“ КОДУ		
Датум:	2022. година	Шифра:	Редни број:	04
Сврха				
Модул је развијен с циљем да ученик изради програм за управљање НУМА-глодалицом у „haindenhain“ коду.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Познавање градива из предмета: <ul style="list-style-type: none"> - Техничко цртање са нацртном геометријом I разред, - Информатика I разред - Компјутерска графика - Технологија материјала I разред - ЦНЦ програмирање III разред				
Циљеви				
Овај модул има циљеве да: <ul style="list-style-type: none"> - ученици стекну основна знања о изради програм у „haindenhain“ коду., - ученик научи покренути симулацију програма, - ученици изаберу алате, режиме обраде и начине стезања, - ученици направе извјештај пројектног задатка, - ученици примјене стечена знања у пракси.				
Теме				
1. Основе програмирања у „heidenhain“ коду 2. Циклуси у „heidenhain“ коду				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Основе програмирања у „heidenhain“ коду	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише BLANK FORM припремак, - дефинише алате и замјену алата, осу алата, број обртаја и посмак, - дефинише путању алата по правцу, са и без корекције радијуса алата, са различито	<ul style="list-style-type: none"> - одреди BLANK FORM припремак, - одреди алате и замјену алата, осу алата, број обртаја и посмак, - одреди путању алата по правцу, са и без корекције радијуса алата, са различито дефинисаним величинама посмака,	<ul style="list-style-type: none"> - савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене послове, - успјешно планира и користи вријеме за припрему и извршење радних задатака, - позитивно се односи према спровођењу	За вјежбу користити програм преузет са странице произвођача „HEIDENHAIN“, у питању је демо верзија која омогућава све опције, али је ограничена на број линија. Наставник ће: <ul style="list-style-type: none"> - користити припремљене презентације,

	<p>дефинисаним величинама посмака,</p> <ul style="list-style-type: none"> - дефинише програмирање израде заобљавања и скошавања углова, - дефинише израду програма са различитим прилажењима и одмицањима од контуре, - дефинише програмирање са кружном интерполацијом алата, - дефинише програмирање у поларном координатном систему, - дефинише програмирање у инкременталном координатном систему. 	<ul style="list-style-type: none"> - изведе заобљавање и скошавање углова, - изради програм са различитим прилажењима и одмицањима од контуре, - изради програм са кружном интерполацијом алата, - изради програм у поларном координатном систему, - изради програм у инкременталном координатном систему 	<p>прописа и стандарда значајних за његов рад,</p> <ul style="list-style-type: none"> - буде љубазан, комуникативан, ненаметљив и флексибилан у односу са сарадницима, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођава се промјенама у раду и изражава спремност на тимски рад, - позитивно се односи према професионално - етичким нормама и вриједностима, - покаже иницијативу и предузимљивост, - одлично разумије сложене технолошке структуре, системе, цртеже и информације, - самостално рјешава проблеме и самостално ради. 	<ul style="list-style-type: none"> - са ученицима урадити одређивања алата за поједине операције глодања, носача алата, режима обраде, - припремити операцијске листове које ће ученици попуњавати.
<p>2. Циклуси у „heidenhain“ коду</p>	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише чеоно глодање коришћењем циклуса, - дефинише израду програма за обраду рупа коришћењем циклуса, - дефинише израду програма за израду џепова коришћењем циклуса, 	<ul style="list-style-type: none"> - изради програм за чеоно глодање коришћењем циклуса, - изради програм за обраду рупа коришћењем циклуса, - изради програм за израду џепова коришћењем циклуса, - изради програм за бушење рупа у кружном и 		<p>наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - указати на могућност програмирања и у Г коду - са ученицима је урадити вјежбе програмирања у „heidenhain“ коду почињући од мање сложене, повезујући у Г програмирање и програмирања у „heidenhain“ коду - користити припремљене презентације,

	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише израду програма за бушење рупа у кружном и правоугаоном распореду - дефинише израду програм са понављањима и подпрограмима 	<p>правоугаоном распореду коришћењем циклуса,</p> <ul style="list-style-type: none"> - изради програм са понављањима и подпрограмима коришћењем циклуса. 		<ul style="list-style-type: none"> - са ученицима урадити одређивања алата за поједине операције глодања, носача алата, режима обраде, - припремити операцијске листове које ће ученици попуњавати
Интеграција				
<ul style="list-style-type: none"> - Конструисање, - Технолошки поступци на ЦНЦ машинама, - Практична настава 				
Извори				
<ul style="list-style-type: none"> - Уџбеник који је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске - Друга стручна и теоријска литература - Припремљени урађени цртежи - Презентације 				
Оцјењивање				
<p>Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.</p>				

